

TRIBUNA

ŠTUDENTSKI LIST TRIBUNA LETNIK XX. ŠT.15 CENA 1N.DIN

SOCIALIZEM S STROJNICAMI

Pred mesecem dni so s Poljske prihajale čudne novice. Huligani so v severnih mestih povzročali nered. Delavci so bili vznemirjeni. Deloma upravičeno. Prišlo je do krvavih neredov. V našem tisku je število mrtvih počasi naraščalo in se ustalilo pri petinštiridesetih. Vodstvo so zamenjali. Gierek bo popeljal, najbrž, Poljake v boljšo bodočnost.

Približno tak je bil odmev na poljske dogodke v naših časopisih. Naša oblast ni hotela dati nobenih komentarjev. Previdno kot vedno.

Tem informacijam ne verjamem. Ne morem jih popolnoma izpodbiti, ker nimam nobenih potrjenih dejstev, niti fotografij, niti uradnih dokumentov. Vse, kar poznam, so izjave prestrašenih Poljakov (objavil jih je zahodnoevropski radikalni levi tisk), ki jim je uspelo pobegniti čez mejo. Pa ne v Jugoslavijo. Z nami so imeli slabe izkušnje v preteklosti že Madžari in Čehi. Nismo bili preveč gostoljubni. Ti Poljaki torej, ki danes najbrž ne verjamejo več preveč v socializem, vsaj v Gomulkin ali Gierekov ne, so razkrili popolnoma drugačno podobo dogodkov v Gdansk, Gdynji, Szczecinu itd.

Podražitev mesa, kruha itd. je bila seveda samo povod za izbruh napetosti, ki je trajala že leta. Masovna vstaja delavcev. Petje internacionale. Kot odgovor strojnice, pokol. Mrtvih več sto ljudi. O normalizaciji ni govora. Val stavk in demonstracij je zajel celo deželo. Tudi v tem trenutku odpor še traja. Krakowska univerza je obkoljena s tanki.

Teh informacij uradno ni moč dokazati. Vendar pa vanje verjamem. Toliko za začetek.

Pokol delavcev v socialistični družbi najbrž je problem. In prepričan sem, da ga tudi menjava ene briokratske oblastvene garniture z drugo ne more razrešiti. Če pa hočemo te dogodke temeljiteje analizirati, se moramo obrniti k bistvu vprašanja. Kajti podobno, v različnih obsegih seveda, se dogaja v vseh socialističnih državah.

Osnovni vzrok je seveda nezmožnost graditve socializma v eni deželi, torej vedno znova dokaz za nesmisel te teorije, ki jo je iznašel stalinizem v dvajsetih letih in ki sta jo že vnaprej ostro obsodila tako Marx kot Lenin. Ker pa je dandanes ta teorija spet silno domača in popularna, bi bilo o tem najbrž vredno kdaj obširneje spregovoriti.

Ob poljskih dogodkih je znova prišel do izraza določeni aspekt te teorije, namreč vera v reformizem in reforme. Vsa zgodovina povojnega svetovnega socializma sloni na tej veri. Vse komunistične partije so pred vojno rasle pod okriljem Stalina (t. j. ruske birokracije) in so bile seveda nujno stalinistično koncipirane. Po tem vzorcu so tudi zgradile svoje družbe. Jugoslavija se je prva navidezno odcepila od tega modela in postopoma zakorakala po svoji poti. Navidezno, pravim, ker je naša družba delno vseeno ostala v okvirih starega, naše oblastvene strukture pa v okvirih briokratske družbe. Podrobneje tega tu ne bi razlagal, vendar

pa nam že preprost prerez skozi našo petindvajsetletno zgodovino to popolnoma potrdi. Podobno se je dogajalo z vsemi reformami v stalinističnih državah, v Vzhodni Nemčiji leta 1953, na Madžarskem, Poljskem in v Rusiji leta 1956, zopet v Jugoslaviji leta 1965, na Češkoslovaškem leta 1968 ter spet na Poljskem lani. Reforme, ljudje so verjeli vanje, tudi vodstvo je bilo sveže, pripravljeno na žrtve, a uspeha ni bilo. Osnovne strukture niso spremenili. Poskusili so graditi novo v starih okvirih. Socializem je možen samo v svetovnem okviru, če ne, se spremeni v lastno karikaturu, zgodovina nam je to že nešteto dokazala.

Zato nam spremembe na Poljskem ne prinašajo nič bistveno novega. Morda bo Gierek res gradil nekoliko večja stanovanja (kot smo lahko brali v Delu), tudi plače se bodo najbrž nekoliko dvignile. S tem pa socializem ne bo rešen. Tudi francoskim delavcem so osemindesetega leta povišali plače pa niso s tem ničesar pridobili.

Ne, v Gierka in njegovo garnituro ne morem verjeti. Če bomo iz socializma hoteli kaj narediti, se bomo morali lotiti stvari z druge strani. Stalinizem je usodno vplival na nas, naše partije so v njem zrastle in se prekalile, struktura našega mišljenja je okostenela. Zaprti smo vsak v svoje meje, gnijemo v svojih ozkih okvirih, skušamo zgraditi miniaturo socializma. To pa ni mogoče.

JAJA ZLOBEC

POZDRAVLJAMO REVOLUCIJO POLJSKIH DELAVCEV

DELAVCI IZ GDYNJE OBTOŽUJEJO
TAJNO POLICIJO ZA GENOCID NA
„KRVAVI ČETRTEK“

(Od našega posebnega dopisnika)

Ta dokument so napisali delavci ladjedelnice „Pariška komuna“ v poljskem pristanišču Gdynja med decembrskimi nemiri, ki so pripeljali do odstranitve Gomulke z vodstvenega položaja. Original je v nekoliko okorni in nešolani poljščini in je v prevodu nekoliko popravljen.

Zanimivo je, da graja zlasti generala Mieczysława Moczarja za brutalnost, s katero je zadel upor. Moczar je bil odločilen pri odstranitvi Gomulke in ima sedaj precej močnejšo pozicijo v Politbiroju.

Sedanji režim je nekakšna koalicija med njim in Gierekom, novim partijskim voditeljem. Ko bi se torej generalova nepopularnost iz Gdynje prenesla tudi na ostale predele Poljske, bi to lahko pomenilo resno nevarnost za režim.

Dokument „Krvavi četrtak v Gdynji“, naslovljen „deželam vsega sveta“, pravi:

Zaposleni v ladjedelnici „Pariška komuna“, ladjedelniški in umski delavci vseh industrijskih panog na baltiški obali, pozivamo, da obsodite zločinski genocid, ki ga je zagrešila poljska N. K. V. D. (pretepači generala Moczarja so se urili v posebnih centrih v Slupsku, Pili in drugih poljskih mestih) nad nedolžnim prebivalstvom tega predela.

Zahtevamo, da to pismo raširijo po svetu vsa sredstva javnega obveščanja, zahtevamo kazni za tiste, ki so odgovorni za brutalni pokol žena (nekateri med njimi so bile nosečice) in otrok, naših mater, očetov in sinov, ko se je množica, poslušna pozivu Kocioleka (poslanski ministrski predsednik) vračala, da bi spet začela delati v ladjedelnici, pristanišču in v ustanovah, ki so na ulicah Poljske in Marchewski in na Oksywie.

16. decembra 1970 med osmo in deveto uro zvečer je Kociolek po radiu pozval ljudstvo, naj preneha stavkati. V dobri veri in nič hudega sluteč so se delavci vrnili na delo.

Do pristanišča, ladjedelnice in drugih industrijskih zgradb, vodi železniški most, ki povezuje ulico Poljska in Czerwonych Kosynierow (nekoč Morska ulica). Po stopnicah, ki vodijo k mostu, se je prva spustila noseča ženska, takoj za njo pa štirje delavci, verjetno iz ladjedelnice.

Nenadoma se je brez kakršnegakoli opozorila zasuhal rafal iz mitraljeza. Ženska je kričala: „Jezus Marija!“ in padla po stopnicah na ulico. Ob drugem rafalu je eden od delavcev treščil ob ograjo, ostali trije pa so se zgrudili na stopnice.

Nastopila sta panika in groza. Nekateri so vpili: „To je hladnokrven umor!“ V tem hipu sta pripeljala delavce iz Gdanska in Wejherova dva električna vlaka na Gdynjsko ladjedelniško postajo. Ko so ljudje, ki so izstopali iz vlaka, videli, kaj se dogaja, so začeli bežati čez tire in poskušali uiti ob peronih do ulice Czerwonych Kosynierow.

Dva človeka sta obležala med tračnicami. Najverjetneje so ju ubili ostrostrelci, saj Moczarjeva milica sem ni mogla streljati, ker je bila na drugi strani vlaka. Medtem se je nabrala na ulici Czerwonych Kosynierow velika množica, ki je kričala: „Morilci, Gestapo!“

Vladalo je splošno razburjenje in vedno bolj so se razgrevale čustva proti tako imenovanim „Ljudskim oblastem“, ki so ukazale ta pokol. Vse to se je dogajalo do zore. Takrat pa so se pojavili še helikopteri, iz katerih so metali solzilni plin in z mitralješkim ognjem sejali rane in smrt v množici.

Ljudje so begali v vse smeri, da bi se skrili pred helikopteri. Kljub nevarnosti, da jih zadene krogla, so mladi ljudje izpulili s stopnišča vrata in položili nanje truplo dečka, ki so ga ubile krogle na poti v šolo.

V njegovo kri so pomočili poljsko zastavo in odšli proti mestu. Najmanj dva tisoč ljudi se je pridružil skupini in v povorci so šli pred magistrat, da bi zahtevali razlago dogodkov. Ko so prišli do Świetojanske ulice, so jih tam čakali Moczarjevi biriči...

(TIMES, 27. 1. 1971)

Ni naključje, da je uredništvo Timesa prekinilo pismo prav ob besedah, ki opisujejo začetek množičnega pokola. Pakt med buržoazijo in birokracijo je jasno viden tudi na nivoju obveščanja.

Iz vzhodnega in zahodnega tiska smo o krvavih poljskih dogodkih zvedeli bore malo. Ni naključje, da je uradno vladno glasilo Tribuna Ludu objavila javno zahvalo zahodnemu časopisju zaradi objektivnega poročanja o poljskih dogodkih. Resnico, kolikor je sploh dosegljiva, smo lahko zvedeli samo prek nekonformističnih levih časopisov. Še en dokaz več o paktu med imperializmom in birokracijo, med dvema sistemoma današnjega sveta, ki se združita, kadar je treba udariti po naprednih silah, ki predstavljajo nevarnost za to grozljivo koalicijo.

Da bi lahko vsaj približno zvedeli, kaj se je dogajalo in se še dogaja ob Baltiku, objavljamo informativni članek iz francoskega časopisa Obtožujem.

UPOR POLJSKIH DELAVCEV

Vse se je pričelo v ponedeljek 14. decembra na pristaniških gradbiščih Lenin v Gdansk. Zborovanje, na katerem je 17.000 pristaniških delavcev (tretjina zaposlenih) protestiralo proti brutalnemu dvigu cen osnovnih proizvodov, se je spremenilo v protestni pohod po mestu.

Napotili so se proti sedežu partije in zahtevali pogovor s partijskimi funkcionarji, da bi jim razložili svoje zahteve. Toda nihče si ni upal priti na ulico. Ker pa se delavci niso hoteli raziti, se je vmešala policija, aretirala precejšnje število ljudi in s solzilcem razgnala demonstrante.

Manifestacija se je razbila, a zbrale so se manjše skupine, ki so se neprestano spopadale s policijo. Po vsem mestu so odmevali strelji.

Delegacija delavcev je pozvala k demonstracijam tudi študente s politehničnega inštituta, ti pa so svoje sodelovanje v glavnem odklonili in oponesli delavcem, da jih niso podprli med študentskimi manifestacijami marca 1968.

Od ponedeljkevega večera naprej so skupine mladih vdirale v trgovine. Zbrala se je maloštevilna skupina in sklenila zavzeti televizijske studije. Ko pa so dospeli do zgradbe, so jo našli popolnoma prazno.

V torek je bilo v mestu popolno brezvladje. Policija ni imela več prav nobene moči. Močne skupine delavcev iz vseh mestnih tovarn so se pridružile pristaniškim delavcem. Tokrat je bil cilj napada policijski komisariat, kjer so imeli pridržane delavce, ki so jih aretirali prejšnji večer. Organi oblasti so morali poklicati na pomoč vojsko. Prvič je bilo uporabljen avtomatsko orožje.

Povsod so vzniknili požari. Na železniški postaji, na sedežu partije in sindikatov. Delavci so zajeli sedem policistov, da bi jih zamenjali za zaprte delavce.

Uporniki, ki jih je napadalo vedno večje število policistov, so se umikali proti pristaniškim deloviščem, kjer so se zabarikadirali. Začeli so se ostri spopadi. Priletela je jata helikopterjev, ki so nizko leteč spuščali rafale na neoborožene delavce.

Najpomembnejše ta dan pa je bilo to, da je zelo veliko število vojakov zavrnilo, da bi streljali na upornike. Še več, večina vojakov, ki so sodelovali pri pokolu, so bili v resnici preoblečeni policisti. S klanjem ob sončnem zahodu se je oblasti posrečilo vzpostaviti kontrolo nad položajem. Toda upor, zadušeni v Gdansk, je izbruhnil naslednjega dne v sosednjem pristanišču Gdini, od koder so delavci že prej skušali priti v Gdansk, da bi podprli upornike, ki so po zadušitvi upora v velikem številu odšli proti Gdini, da bi tamkajšnjim delavcem sporočili, kaj se je zadnja dva dni dogajalo. Ko pa so prišli prav do mestnih vrat, so jih pričakali rafali iz

mitraljezov, in prišlo je do enega najbolj morilskih spopadov tega tedna. Sledil je masovni pohod ljudstva po aveniji Kosciuszko, ki je v delavski četrti H. L. M. prebil koncentrirane policijske čete. Nadaljeval se je neenaki boj, poln krvavega nasilja, v katerem je bilo na desetine in desetine mrtvih.

V četrtek zvečer je bilo proglašeno obsedno stanje po vsej Poljski, red je bil znova vzpostavljen. Vendar pa je upor že naslednjega dne izbruhnil v tretjem mestu – Szczecinu. Nasilni izbruh proletariata je dosegel svojo vrhunsko točko. S tem brezupnim uporom so delavci hoteli izraziti svoj zadnji izziv oblastem po proklamaciji obsednega stanja.

(L'Accuse, 15. 1. 1971)

* * * * *

KRI

Študentje radi poudarjamo humanost, stalno izražamo svojo solidarnost z zatiranimi, tlačanimi in zapostavljenimi. Pripravljeni smo se boriti za človekove pravice, kar manifestiramo v bolj ali manj uspešnih demonstracijah. Smo proti agresiji, kolonializmu, imperializmu in vsaki krivici (v velikem ali majhnem merilu) nas globoko prizadane.

Seveda bi radi vsem prizadetim tudi pomagali, ampak kaj ko so vse te krivice tako daleč od nas. Podpiramo jih lahko le z globoko čutečim srcem.

Ko pa je naš študent pred majhno, res minimalno humano akcijo, da mu odvzamejo 2 do 3 dcl krvi, ga naenkrat ni iz velikega revolucionarja, borca, nosilca transparentov se spremeni v navadno milo jero s tisoč izgovori.

Dokaz za to smo dobili na zadnji krvodajalski akciji 16. in 17. decembra, ki jo je organiziral Koordinacijski odbor študentov RK. Od približno 10.000 rednih študentov ljubljanskih fakultet se je akcije udeležilo le 224, in sicer:

PEDAGOŠKA AKADEMIJA: rednih slušateljev 648 – krvodajalcev 13; VIŠJA UPRAVNA ŠOLA: 175 – 3; VIŠJA ŠOLA ZA SOCIALNE DELAVCE: 109 – 21; VIŠJA ŠOLA ZA ZDRAVSTVENE DELAVCE: 376 – 18; VIŠJA ŠOLA ZA TELESNO KULTURO: 147 – 0; FAKULTETA ZA SPN: 251 – 14; FILOZOFSKA FAKULTETA: 1943 – 7; EKONOMSKA FAKULTETA: 846 – 10; PRAVNA FAKULTETA: 652 – 14; FAKULTETA ZA STROJNIŠTVO: 704 – 11; FAKULTETA ZA ELEKTROTEHNIKO: 776 – 19; FAKULTETA ZA NAROVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO: 1.446 – 47; FAGG: 670 – 8; BIOTEHNIČNA FAKULTETA: 830 – 3; MEDICINSKA FAKULTETA: 829 – 35; AKADEMIJA ZA LIKOVNO UMETNOST: 77 – 0; AKADEMIJA ZA GLASBO: 157 – 1; AGRFT: 59 – 0.

svoboda kritike v karanteni ali študentu so znižali kazen

Vprašanje tako imenovane svobode pisanja in govora se ponovno postavlja z vso ostrino. Boga-
boječi filistri v Izvršnem odboru ljubljanske Skup-
nosti študentov so kot prvorazredni oportunisti
odklonili ugotovitve in zahteve, ki sem jih navedel
ob „problemu Mijanovića“. Osebo bi jih sicer pod-
pisali, a kot člani IO SS LVZ tega ne morejo na-
praviti zaradi odgovornosti, ki jo imajo pred vsemi
študenti in pred vso našo skupnostjo.

Cepprav sem sam član in podpredsednik IO SS,
se s tako politiko ne morem strinjati in bom zato
skušal na zgoščen način prikazati problem in sta-
lišča, ker sem prepričan, da bo velik del študentov
z mano soglašal.

Kot osnovo analize primera naj navedem dve
osnovni predpostavki:

1. Problem Mijanovića ni naš (študentski, druž-
beni) osrednji problem, toda brez aktivnega od-
nosa do takih on podobnih dogodkov, ki pa po
svoji notranji logiki zadevajo samo bistvo druž-
benih odnosov, ne moremo kvalitetno in dosledno
reševati globalnih problemov študentskega gibanja
in širše družbene problematike.

2. Študenti se v svojih opredelitvah nikoli
nismo neposredno opredeljevali do Mijanoviće-
vih idej, kaj šele, da bi odkrito izražali svoje soglasje.

Nekaj osnovnih informacij

Prvo:

Kaj obtožnica (ta je v celoti in vpogled na akcij-
skem odboru svobodnih študentskih tribun, Trg re-
volucije 1/II) bremeni študenta Mijanovića:

1. Satirčnih člankov, ki na negativen in žaljiv
način, zlonamerno in neresnično prikazujejo druž-
beno politične razmere v naši državi kakor tudi
politične odnose z drugimi državami. (Pripomba P.
R.: ali niso tako imenovana korupcija, naraščajoči
kriminal, nepismenost, prostitucija, alkoholizem,
stavke in sploh tako zvani „negativni“ pojavi, ali ni
vse to največja satira na vso resnično našo sociali-
stične samoupravne družbe, ki jo podaljšane roke
državnih struktur s tako velikodušnostjo toleri-
rajo? !)

2. Ob agresiji ameriškega imperializma na Kam-
bodžo pisanja in branja letaka, ki prikazuje raz-
mere v naši državi tako, kakor da se uvaža ameriški
kapital in izvaža delavna sila, ki dela za ameriško
fasiistično boržuazijo, pri čemer je nosilce vodilnih
funkcij v naši državi prikazal kot potencialne po-
magače ameriškega fašizma. Zahteval je prekinitev
uvoza ameriškega kapitala ne glede na obliko, na-
čin in pogoje ter prekinitev izvoza jugoslovanske
delovne sile kapitalistom zahodne Evrope, ki de-
lajoč za evropsko boržuazijo podpirajo ameriški fa-
šizem.

3. Najenemski je protestiral proti izrazitim
tendencam zatiranja mladinskih in študentskih ča-
sopisov, proti napadom na osnovne pravice člo-
veka in osnovne pridobitve socializma: na svobodo
izražanja in kritike.

4. V znak solidarnosti z lačnimi rudarji iz
Kaknja (stavkali so zaradi nemogočnih socialnih
razmer, pripomba P. R.) in z ostalimi lačnimi ljud-
mi v Jugoslaviji je na Filozofski fakulteti v Beo-
gradu organiziral gladovno stavko. Zahteval je tudi,
da se ne preprečuje ustanovitev stavkovnega komi-
teja v Kaknju. (V opombo, P. R.: po uradnih po-
datkih je samo v SR Sloveniji vsak deseti otrok
podhranjen!)

Drugo:

Politična tribuna ljubljanskih študentov se je na
zborovanju 7. novembra 1970 opredelila v sle-
dečem:

1. Po informacijah, ki so nam bile dostopne,
označujemo sojenje študentu beograjske univerze
(filozofske fakultete) Vladimiru Mijanoviću kot
politični proces, kot sojenje političnim idejam, in
menimo, da je v procesu demokratizacije naše
družbe nesprejemljivo.

2. Hkrati opozarjamo, da ima sojenje negativne
politične posledice za vso jugoslovansko skupnost
in tudi v mednarodnem okviru.

3. Ko se izrekamo proti političnim procesom in
zahtevamo izpustitev študenta Mijanovića na svo-
bodo do pravnomočnosti sodbe, hkrati podpiramo
zahtevo po javnosti sojenja. Menimo, da bo postop-
ek javnega sojenja lahko razkril zakulisne odnose,
ki so privedli do te skrajne nedemokratske akcije.

4. Šmo proti tendencionizmu in nepopolnemu
informiranju javnosti, katerega primer je obvešča-
nje o dogodkih na beograjski univerzi in sojenje
študentu Mijanoviću še posebej.

5. Ko nasprotujemo nepopolnemu informi-
ranju, ugotavljamo, da so sredstva javnega obvešča-
nja (Tanjug, Delo itd.) objavljala namesto infor-
macij enostranska poročila (dezinformacije). Hkra-
ti pa posebej obsojamo uredniško slovenske izdaje
„Komunist“, ki je povsem molčalo o obsodbi štu-
denta Mijanovića in v zvezi s tem zahtevamo poja-
nilo!

Pripombe, P. R.: Besedilo izjave sta objavila le
dva časopisa, Tribuna in Mladina. Komunist pa je v
svoji vni s komentarjem beograjskega kolega
urednika priobčil kot komentar še eno dezinforma-
cijo.

Tretje:

Delo je 15. januarja 1971 objavilo naslednje
Tanjugovo sporočilo: Vrhovno sodišče Srbije je
spremenilo prvostopenjsko sodbo Vladimiru Mija-
noviću v leto dni strogega zapor (podčrtal P. R.).
Ta absolvent filozofske fakultete v Beogradu in
bivši predsednik fakultetnega odbora zveze šuden-
tov je bil lansko jesen pred okrožnim sodiščem
obsojen na leto in osem mesecev strogega zapor
zaradi kaznivga dejanja sovražne propagande po
1. odstavku 118. člena kazenskega zakonika.

Cepprav je bila kazen znižana, je vrhovno sodišče
Srbije v utemeljitvi potrdilo, da je okrožno sodišče
v Beogradu pravilno ugotovilo dejansko stanje. Ob-
sojeni Mijanović se je sistematično okoriščal s tre-
nutnim položajem in razmerami doma in tujini ter
se loteval delovanja in akcij, ki so zlonamerno in
neresnično prikazovale družbeno politične raz-
mere v Jugoslaviji in vso zunanjo politiko naše
države sploh. (Pripomba R. P.: Državni sekretar za
zunanje zadeve Mirko Tepavac je v skupščini SR
Slovenije na razgovoru izjavil, da DSZZ nima nobe-
nega teleprinterja. Dr. Anton Vratuša, pomočnik
državnega sekretarja za zunanje zadeve, je na raz-
govoru s študenti izjavil, da je njegova informira-
nost odvisna od stopnje prijateljstva z dežurnim
urednikom pri Tanjugu.)

Zaradi tega je vrhovno sodišče Srbije potrdilo
pravilnost sklepa okrožnega sodišča v Beogradu, da
dejanja obsojenega glede na njihovo povezanost
vsebujejo vse sestavine kazenskega dejanja sovražne
propagande.

Kljub temu pa je vrhovno sodišče višino kazni
spremenilo oziroma zmanjšalo v prepričanju, da je
bila prvostopenjska sodba preostra, ker gre za mla-
dega človeka, ki doslej še ni bil obsojen. Vrhovno
sodišče je v utemeljitvi opozorilo, da bo s kaznijo,
ki jo je izreklo, namen kaznovanja dosežen. (pod-
črtal R. P.)

Ob vsem tem moram ugotoviti:

1. Teoretična predpostavka obsodbe sloni na
trdni točki povsem metafizične vsebine: naš sistem
je dober. Vse, kar se obrača proti njemu je slabo
ali izhaja iz slabega. Torej se je treba proti temu
boriti. Kdor se bori proti sistemu, se bori proti
dobremu. Za slabe ljudi pa imamo posebne inšti-
tucije, ki se jim pravi z lepno kranjsko besedo arest.
Tako.

2. Zahteve študentske politične tribune so bile
v celoti pravilne, toda neuresničene.

3. Vladimir Mijanović je še vedno zaprt, cepprav
so mu kazen znižali na leto dni strogega zapor.

4. Znižanje kazni pomeni posmeh vsemu na-
prednemu študentskemu gibanju in po svoji vsebini
spominja na Francovo človekoljubnost do baskov-
skih domoljubov in revolucionarjev.

5. Ko vrhovno sodišče Srbije ugotavlja, da bo
„s kaznijo, ki jo je izreklo, namen kaznovanja do-
sežen“, pritrjujem temu mnenju, saj se je tako še
enkrat pokazalo, kako visoki krogi državnega in
partijskega vodstva niso pripravljeni razkrivati za-
kulisnih odnosov, ker se sami skrivajo za temi kul-
sami.

6. Obračun z Mijanovićem je bil planiran obra-
čun, ki so ga beograjska politična vodstva in poli-
cija pripravila za voditelje revolucionarnega gibanja
iz leta 1968.

Zato kot študent in državljani SFRJ zahtevam:

1. da se Vladimiru Mijanoviću takoj izpusti na
svobodo,

2. da se razkrije zakulisne odnose, ki so privedli
do sojenja političnim idejam, predvsem tako ime-
novano „neodvisnost“ sodišč od političnih struk-
tur, predvsem Zveze komunistov,

3. da se dosledno spoštuje ustavna načela.

RADIVOJ PAHOR

rudi se zopet
bori

(Prev. Ilich Bojan)

Odločitev razsodišča, ki je razpravljalo o
Dutschkejevi usodi so pričakovali že nekaj dni
pred novim letom. Cepprav nekateri porotniki niso
videti kot cinični kimavci, bi bilo vseeno mnogo
preveč optimistično pričakovanje, da bi se utegnili
postaviti po robu uradnim zahtevam in pritiskom.

Te pritiske še najbolj pooseblja generalni držav-
ni tožilec Rawlinson, član angleške vlade, ki je na
slabem glasu zavoljo svojih zahtev za ponovno
uvedbo vislic. Z Rudijem in Gretchen Dutschke je
ravnal tako, da ga je dopisnik nekega vplivnega (ne
levičarskega) časopisa primerjal celo s človekom iz
kamene dobe. Ko se Gretchen, ki je odgovarjala
sramežljivo in tiho, ni mogla spomniti na primke
neke družine, pri kateri je z Rudijem in z otroki
preživela nekaj dni, ji je hotel vzeti pogum: „In vi
pravite, da imate fakultetno izobrazbo!“ Toda
Gretchen ga je pogumno poučila: „Nimam fakul-
tetne izobrazbe iz primkov, ampak iz teologije.
Vprašajte me kaj o zgodovinskem krščanstvu in
vedela vam bom precej povedati!“ Porotniki so bili
očitno na dekletovi strani.

Dutschke je pri križnem zaslišanju večkrat
prosil Rawlinsona, naj mu govori bolj na uho, ker
da sicer ne čuje njegovih vprašanj. Rawlinson pa je
samo jezno zamahnil z roko in se še naprej nepre-
stano obračal v drugo smer, le da je odtlej vpra-
šanja izgovarjal znatno glasneje.

V vsebinskem juridičnem in še v marsikakšnem
drugem pogledu je bil ta proces pravi mednarodni
škandal. Generalni tožilec se je očitno še najbolj
zanašal na tajna zasedanja porote, na katerih nihče
ni mogel ugovarjati njegovim konstrukcijam, med-
tem ko je na javnih razpravah hotel Rudija le za
vsako ceno osumljati. Če bi se tako obnašal na
kakšnih tiskovnih razpravah, bi si na ta način verjetno
prislužil obtožbo zaradi nesramnega obrekovanja.

„Skrivnostno“ Dutschkejevo potovanje na
Irsko, se je navsezadnje izkazalo, da ga je Rudi mo-
ral opraviti zato, ker so mu angleške oblasti zapo-
vedale, da mora zapustiti državo. Ko so mu konč-
no le podaljšali dovoljenje za bivanje in ko si je
našel prebivališče (ker se namreč ni hotel dvakrat
seliti) se je Rudi z družino vrnil. Kljub temu popol-
noma dokumentiranem odgovoru na uganko je ge-
neralni državni tožilec potovanje na Irsko v svojem
zaključnem govoru omenil še enkrat. Zaman ga je
medtem Dutschke večkrat opozarjal: „Zastavljajte
mi vendar vsebinska vprašanja in nikar me ne spra-
šujte venomer za podatke, ki jih imate zapisane in
za katere sami prav dobro veste, da jih ne morem
znati na pamet!“ Vsebinska plat obtožnice ver-
jetno ni bila ravno močna stran generalnega držav-
nega tožilca, prav tako pa tudi ni bil posebno trden
v navajanju imena, ki ga je izgovarjal Mao Tse
Jung.

Toliko bolj blesteča pa je k sreči bila Rudijeve
obramba po zaslugi profesorja Gollwitzerja in nek-
danjega berlinskega župana Heinricha Albertza.

Angleški in prav tako nemški meščanski novi-
narji so bili začudeni nad angleško demokracijo, ki
se je sprevrgla v policijsko diktaturo in to jim ni
moglo biti posebno všeč.

„Če Dutschkeju ne dovolijo več dihati, če ga
med boleznijo ne sme obiskati noben prijatelj, če
se ne sme zanimati za novice in tudi za nič drugega
ne, potem res ne moremo več govoriti o demo-
kraciji,“ je odgovoril Rudi Dutschke gospodu gene-
ralnemu državnemu tožilcu. In eden izmed naj-
večjih angleških časopisov je zaključil svoje poro-
čilo z ugotovitvijo, da je sedaj javnost imela priliko
videti, kako so Dutschkeju napravili veliko krivico
in da je Rudi s svojo ženo vred ves proces častno
prestal.

To je bila politična borba, h kateri je po čud-
nem naključju prisilila Dutschkeja angleška vlada,
obenem pa njegova prva bitka po atentatu. Lahko
rečemo, da je tudi to bitko kljub svoji boleznijo od-
lično izbojeval in da mu bo to vtilo več moči za
bodočnost. (KONKRET, št. 2, 1971)

dobro jutro,
ljudstvo!

VESEL JU

sveta veda

TOMAŽ ŠALAMUN

• doktorat man! fukanje
vidra: recommended reading
fukanje po obalah, po mokri travi
fukanje z univerzalnimi doktrinami: štrapac
fukanje s parniki, v oblakih
fukanje v areni z moby dickom, fukanje s partizani
smog: ivje
fukanje na skalah v dubrovniku, patriot
fukanje s konteso adriano gaudi bondi
izginil je in se vrnil z brisačo
zaslišal se je strašen pljusk in vpitje froda: auuuu!
fukanje s tatrami, z belim vinom
z radio antenami, preživljam se z lučmi
preživljam se z osvoboditvijo ljubljane m. s., pečat!
imprimatur: fukanje z verigami zloženimi na blazini
sonce: korint
fukanje pot pravim kotom, z njivami
s hitro vrtečim se oblakom, s kinom
fukanje s kolosalnimi aparaturami: bled
hej, hej, kako ste? upam da ste fino
upam da se boste dobro počutili, pozdravljeni!
bohinj: fukanje z aspirinom
baltimore: delegacije
barcaiolo sul mare, fukanje z buveurs d'ames
da bi cathy berberian zapela black is the color, fukanje
muco, volka, pašo ki jezdi slona
da bi pili vino, kruh, uživali v travi okrog hiše
se i languidi miei sguardi uživali borisovo odlično spričevalo
s fukanjem kako, s čajem ob petih
z rednim življenjem, z veseljem do družine in potovanj
s tem da nisem hudobnih ljudi spuščal čez prag domačije
ker sem v samoti vstal, ker me je sonce spralo
rad bi umrl nem prijatelj
čist kot hrast

mrtvi fantje

mrtvi fantje! mrtvi fantje!
kjer v stepah hušknje ptice in se razpolovi dan
kjer so kocke glav jadrnice za šepetanje in se vozovi dest
odbijajo od skal
kjer so jutra bleščeča kot oči slovanov
kjer se na severu kloftajo bobri da odmeva kot vabilo k smrti
kjer kažejo otroci podplute oči in z besom skačejo po butarah
kjer z odtrganimi rokami plašijo sosedom bike
kjer čakajo mrz v vrsti
kjer smrdi kruh po kislu, ženske po zvereh
mrtvi fantje! mrtvi fantje!
kjer se čekani zabliškajo in zašumijo pravljice
kjer je največja umetnost pribiti sužnja v loku skoka
kjer koruzo zažigajo na ogromnih ploskvah da jo zavoha bog
mrtvi fantje! mrtvi fantje!
kjer so posebne cerkveptic da se privajajo bremenu duše
kjer prebivalci pri vsakem obroku hrane tleskajo z naramnicami
in pod mizo teptajo svete tekste
kjer so kroglice oranžne, matere pribite v kvadrat
kjer so konji črni od saj
mrtvi fantje! mrtvi fantje!
kjer so keglji orodje velikanov ki si trejo mastne dlani ob hlodih
kjer bi šalamuna pozdravili s krikom
mrtvi fantje! mrtvi fantje!

študij umetnostne zgodovine pri nas

Na oddelku za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani zaključujejo študij letniki, ki so poslušali predavanja splošnega pregleda le v prvih dveh letih študija. V drugih dveh letih se je težišče študija preneslo na seminarsko, to je samostojno delo. Študentom, ki še študirajo in tistim, ki pričakujejo študij, se je splošni pregled razširil na vsa štiri leta. To je precej zavrlo proseminarsko in seminarsko delo, kar seveda ni bil namen tega ukrepa, je pa žal njegov rezultat.

Ta na videz administrativen ukrep je že ob sprejemu naletel na pozitivne in negativne sodbe študentov. Po novem namreč spremljajo študente ves čas študija splošni pregledi v smislu pojmovanja umetnostne zgodovine kot eksaktne zgodovinske znanosti in nudijo študentom osnovno poznavanje zgodovinsko dokumentiranih dejstev. Ti vsekakor potrebni pregledi so sedaj razširjeni postali predmet edinega zanimanja študentov, čeprav bi morali to zanimanje le spodbujati. Vsak poglobljen, samostojen študij je tako postal nehoten vođen v napačno smer. Stalno prisotna metoda splošnega pregleda in njegova poglobitev v podajanje nešteti dejstev je preglasila osnovno zahtevo po predavanjih okvira zgodovine umetnosti. Ob očitni nedelavnosti je sicer opaziti prizadevanja posameznikov, ki pa se ne manifestirajo izven oddelka, kar je bila vedno običajna praksa, bodisi na področju umetnostne zgodovine, ali likovne kritike. Posledica

te pasivizacije študentov je občasno iskanje nepravilnih rešitev. Znanstvena metoda, ki jo raziskovalec sprejme, se lahko že njemu samemu izrodi in odtuji, zato ne more in ne bi smela biti nekritično vodilo študentom.

Pri sedanjih oblikah seminarskega dela, kjer se nujno že v študijski fazi razideta zanimanje za občo in domačo umetnost (zanimivo: ne pa tudi za klasično in moderno) in to zaradi pomanjkanja časa, so možnosti za rešitev skromne. Poglavitna pomanjkljivost je slabo poznavanje literature in to od klasične do sodobne. Tu seveda ni opravičilo pomanjkanje literature, saj tudi za dosegljivo ni zanimanja. Ob skromnem spremljanju tuje literature se pokaže, da je zanimanje enostransko in kot tako škodljivo, saj je študentu ob nepoznavanju drugih mnenj težko ustvariti zadovoljujočo sintezo. Pri branju tekstov iz domače umetnostne zgodovine pa si je v študijski dobi težko ustvariti merila, po katerih vrednotiti našo likovno-kulturno preteklost. Ob strani puščam nekatere s strani študentov že večkrat nakazane probleme in želje (občasna predavanja tujih in naših strokovnjakov itd.), nujno pa se je, da se dotaknem problema, ki očitno zavira delovanje študentov umetnostne zgodovine. Situacijo je nakazal že dr. Stele, ki je zapisal, da se "... dejavnost (umetnostno zgodovinskih institucij, torej tudi in predvsem katedre za umetnostno zgodovino) opira na zgodovino in njene dokumente in da delokrog nobene od teh ustanov ni tak, da bi lahko zadovoljil sodobne kritike in propagande živih umetniških tokov. Take šole pri nas ni in jo verjetno še kmalu ne bo..." (Fr. Stele, Slovenska zgodovina umetnosti v sodobnem zrcalu, NR 5. junija 1970, str. 332) Zaradi takega stanja bi bodoči zgodovinarji umetnosti morali delati tudi na tem področju. Vendar je tu trenutni dosežek le interna, resda včasih celo v okvirju seminarja, kritika pisanja o umetnosti pri nas. Ta kritika je destruktivna in obenem nezmožna ustvariti kakšne nove, boljše prijeme, misli itd., ki bi pripomogli k razjasnitvi tega stanja.

V takem položaju je seveda razumljivo, da gleda del študentov z očitnim nerazumevanjem in nespoznovanjem na novejšje tokove v umetnosti pri nas in po svetu. Tem slabše, ker je to le del, večina ostaja ob takih gibanjih pasivna in neprizadeta in se ji sploh ne zdi vredno, da bi jih spremljala, kaj šele, da bi se ob njih ozirala v njih angažirala.

Ni bil moj namen očrtni sedanji sistem študija umetnostne zgodovine pri nas, saj puščam ob strani vse tehnične prepreke, ki največkrat narekujejo tako stanje (finančne, pomanjkanje kadrov itd.). Hotel sem le nakazati tiste momente, ki povzročajo, da so študentje umetnostne zgodovine vedno bolj neupoštevani in to celo na račun pogosto nestrokovnega delovanja. To pa znižuje vrednost naraščajočemu številu diplom tega oddelka.

JURE MIKUŽ

pojasnjevanje »subkulture«

Uporabljali smo pojem „subkultura“ in želeli z njim pojasnjevati neko težnjo, za katero se zdi, da je skupno našim prizadevanjem: dati dokaj prazenemu pojmu „študentska kultura“ neko usmerjenost, določene vsebine.

Zgodilo pa se je, da smo z izbiro besede „subkultura“ le še razširili prostor nenehno obdajajočega nas nesporazumevanja. Uporabljali smo tradicijsko, vsebinsko že opredeljeno besedo, ki ima v obstoječem kulturnem prostoru značaj povsem določenega „terminus technicus“, čeprav smo jo sami uvažali kot pojem, ki naj bi pojasnil neki obstoječi kulturi v osnovi različni odnos. Prav ta različnost pa je bila premo poudarjena. Ostala je nerazvidna, uporabljeni pojem „subkultura“ pa je v takem kontekstu različnost med obema konceptoma razumevanja prej brisal, kot pa poudarjal.

Preostaja nam, da skušamo to različnost pojasnjevati.

POJEM „KULTURA“

Ne mislimo iskati obstoječih ali kovati novih definicij. V začetku želimo dati temu pojmu kar najširši domet, zato naj kot edina omejitev zadošča zahteva po prisotnosti človekovega dela. V tem smislu se s pojmom „kultura“ vračamo v čas, ko se je vse človekovo delovanje dogajalo kot enotna potreba zadovoljevanja osnovnih, eksistenčnih potreb. Izraz „kultura“ nam v tem smislu pomeni predvsem način organiziranja reševanja eksistenčnih problemov.

Seveda je jasno, da danes pojma „kultura“ ne uporabljamo v tem smislu. Ne označuje nam enotnosti vseh dejavnosti, temveč želimo z njim opredeliti le eno in to povsem določeno področje njegovega delovanja. Pod pojmom „kultura“ razumemo danes neko specifično dejavnost, sam termin pa uporabljamo, da to aktivnost razmejimo od ostalih področij človekovega delovanja (na primer gospodarstva, politike itd.). Imenujemo tak položaj kulture „obstoječa kultura“.

S tem izrazom smo poimenovali kulturo, kakršno poznamo danes. Taka kultura je rezultat procesa družbene delitve dela, nastajala je v postopni diferenciaciji človekovih aktivnosti. Znotraj tega procesa pa se stopnjuje neka za samo „kulturo“ usodnejša ločitev – ločitev na proizvajalca in potrošnika kulturnih dobrin: na subjekt in objekt kulturne akcije, pri čemer le neznaten odstotek udeležencev ohranja avtentičnejše razmerje ustvarjalca, proizvajalca kulturnih dobrin, medtem ko se večina giblje v sferi potrošnje. Iz te delitve izvira druga značilnost obstoječe kulture – institucionalizirani značaj njenega delovanja. Kultura se zapira v institucije, se znotraj njih proizvaja, podlega zakonom tržnega mehanizma, postaja skomercializirana, privilegij in ekskluzivnost.

V tem smislu ocenjujemo institucionalizirano kot poglavitno slabost obstoječe kulture. Institucionaliziranost pa seveda ni mogoče odpraviti, ni je mogoče ukiniti in hkrati ostajati znotraj obstoječega stanja državnosti kot ene od oblik institucionalizirane družbe. Pobuda, impulz v smeri preseganja obstoječega stanja lahko izvira le iz skupine, ki je po svojem bistvu neinstitucionalizirana in ker ta impulz prihaja iz strani študentov, je treba vsaj v grobem preveriti položaj, ki ga v razmerju do družbe zavzemamo. Dejansko bi študente težko opredelili z eno od obstoječih socioloških klasifikacij, saj ne tvorimo ne razreda ne kakšne koli po načelu socialnih ali profesionalnih interesov formirane sociološke grupe. V okviru obstoječe družbe predstavljamo le neko začasno zaposleno skupino, ki ima v razmerju do družbe nek poseben položaj. Živi neprofesionalno (študij ni poklic) in neinstitucionalizirano (čeprav v okvi-

ru univerze) v prostoru nekečasne preokupacije mladih ljudi, ki se pripravljajo za določene življenjske funkcije. Živi v nekem stalnem razmerju do družbe, je znotraj nje, a hkrati v nenehno obnavljajoči se distanci do njenega institucionaliziranega značaja. Študentje ne živimo ne v kulturni ne v politični in ne v gospodarski sferi. Študentsko življenje je nenehno obnavljajoče se gibanje. Kakršnokoli uvrščanje tega gibanja v eno od obstoječih panog človekove družbene aktivnosti je neustrezno. Če kljub temu uporabljamo izraz „študentska kultura“ to pomeni, da v študentsko pojmovanje kulture vključujemo tudi vse študijske in socialne probleme, ki se danes pred študenta postavljajo in ki bi pri tradicionalni delitvi med kulturo, gospodarstvom in politiko verjetno ne sodili v območje kulture. Izhajanje iz socialnih problemov nam ne pomeni politiziranje kulturne akcije. V naših akcijah smo spoznali, da je ločitev kulturnih od političnih akcij nesmisel. Študentsko kulturo smo zasnovali kot možnost takega delovanja, v katerem naj bi postala kultura integralni del študentskega življenja, to je študijskega in socialnega življenja študentov, to življenje pa bi hkrati postalo integralni del, osnova študentske kulture. Študentska kultura je poizkus, ki skuša zajeti in izraziti to dogajanje kot enotno. Ta poizkus pa lahko izhaja samo iz študentskega gibanja.

„SUBKULTURA“

Kot temeljno značilnost obstoječe kulture razpoznavamo dejstvo, da se odvija v neki za današnji dan značilni delitvi na proizvajalca in potrošnika, na subjekt in objekt kakršnekoli, torej tudi kulturne akcije. V okviru te obstoječe ali institucionalizirane kulture, je študent lahko njen potrošnik, ali pa mu je celo dana možnost, da kot ustvarjalec sodeluje v sleherni kulturni instituciji, ne da bi zato potreboval posredovanje študentske kulture. Bistvo študentske kulture ni v tem, da tvori most, ki naj študentu omogoči vključevanje v institucionalizirani značaj obstoječe kulture. Funkcija študentske kulture ni, da vsklajuje vrednote in interese študentov z vrednotami in interesi obstoječe kulture. Vloga študentske kulture ni v njenem postopnem in učinkovitem vključevanju v obstoječo kulturno dejavnost. Tudi ni poskus negiranja vrednot ter oblik funkcioniranja obstoječe kulture. Na kratko: študentska kultura nima namena delovati v sklopu obstoječe kulture kot njen sestavni ali „dopolnilni“ del. Termina „subkultura“ torej ne uporabljamo v klasičnem (veljavnem) pomeni. Ne pomeni nam podkulture v smislu, ene od oblik ali sestavin obstoječe nacionalne ali obče človeške kulture.

Ko smo pojem „subkultura“ uporabljali, smo želeli z njim poudariti nek sestop, vračanje k nekemu izhodiščnemu položaju. Čemu to vračanje? Današnje, obstoječo kulturo razumemo kot neko v razvoju doseženo stopnjo. Poglavito slabost doseženega nivoja pa odkrivamo v razpetosti kulturne dejavnosti med proizvodnjo in potrošnjo. Delitev na proizvajalca in potrošnika je za nas brezperspektivna in nesprejemljiva, zato jo skušamo preseči. In če je današnja kultura resnično le neka v razvoju dosežena stopnja, to pomeni, da obstoječe stanje ni edina in nespodbidna možnost.

Študentska kultura, ki naj bi se dogajala kot kulturna akcija, kot gibanje in amaterizem, nam pomeni novo možnost, alternativo obstoječih, institucionaliziranih kultur. Tako gibanje pa v svetu, katerega bistveno značilnost je razbitost sleherne akcije na njen subjekt in objekt, ni mogoče. Potreben je sestop iz tega sveta, vrnitev v položaj pred to razdelitvijo, ki nas onemogoča.

V tem smislu smo tudi uporabljali termin „subkultura“. Označeval naj bi sestop in vračanje v izhodiščni položaj razlojevanje prvotno enotnega človekovega delovanja na posamezne specializirane dejavnosti. Seveda pa je vprašanje kakšne možnosti imamo za tak sestop kot študentje. Je naš status res tako samosvoji in toliko neodvisen od ustroja obstoječe družbe, da nam je tak sestop onemogočen?

JERNEJ NOVAK

kjer so vsi vratarji rumenokožci da porabijo manj časa
za zapiranje oči

kjer prodajalce mesa potolčejo z loparji in jih ne pokopljejo

kjer teče donava v kino iz kina v morje

kjer je vojaška trobenta znak za pomlad

kjer delajo duše visoke loke in šepetajo v zboru zveri

mrtvi fantje! mrtvi fantje!

kjer je branje utrjeno z gramozom da se sliši če se udari obenj

kjer so drevesa na navoj, drevoredi na sklepe

kjer otrokom že prvi dan po rojstvu zarežejo kožo kot plutovcem

kjer točijo alkohol starkam

kjer si mladina grebe po ustih kot bager po dnu reke

mrtvi fantje! mrtvi fantje!

kjer so matere ponosne in rujejo iz sinov vlakna

kjer so lokomotive polite z lososovo krvjo

mrtvi fantje! mrtvi fantje!

kjer luč zgrije in počí

kjer so ministri oblečeni v granit

kjer so čarovniki začarali da so živali padle v košare

šakali stojijo na očeh vider

mrtvi fantje! mrtvi fantje!

kjer s križi označujejo strani neba

kjer je žito hrapavo in lica zabuhla od požarov

kjer imajo črede usnjene oči

kjer so vsi slapovi iz testa, vežejo jih s črnimi trakovi

mladih bitij

kjer genijem razbijejo nartne kosti s kavlji za transportiranje

lesa

mrtvi fantje! mrtvi fantje!

kjer je fotografiranje omejeno na rastlinah ki potem rasejo

naprej in razženejo papir

kjer se na podstrešjih sušijo slive in kapljajo v stare pesmi

kjer matere vojakov pakete s hrano navijajo na kolo

kjer so čaple stesane kot atletske postave argonavtov

mrtvi fantje! mrtvi fantje!

kjer pridejo mornarji na obisk

kjer v vilah rezgečejo konji, dišijo popotniki

kjer so kahljice po kopalnicah preplepljene z risbami irisovih semen

kjer ljudožrce hranijo s škodlami

kjer so trte zavite v sive pajčolane da se naredi mrena na očeh

ljubosumnih

mrtvi fantje! mrtvi fantje!

trdim

trdim da je nositi kamenje logično, da je leteti logično
da je logično z nohti grebsti po tenorju, vreči v peč dim
trdim da so logične košare, da so logične dinje
trdim da vsaka logična družba je kruh
trdim da so logični swift, zdravniki in kavalirji
dekandente ovijalke kot lijane, ime psa
trdim da je logično potovanje z vlakom, akcesionarji
zid med numizmatiki

trdim da je logično streljati v usta otrok z avtomatom
da so logične likovne vrednote, saje
kretnje padalca, ki se mu padalo ne odpre
trdim da je logična panika, woodstock, prozeliti
logičen samomor, spanje na perncah, marmor
da je logično mumificiranje metuljev, vlak osaka-tokio
tone zavrženega jekla, da je logično število tri
trdim da je logična mistika, vrt posut z jaguarji
da je logično poreklo italijanov, ruskih step
trdim da je logično če bog skozi usta prska slano morje
kot vidimo razigrane kopalce na plaži, če vidimo drevo
logično je obrati koruzo, nasekati treske
logično griče naslikati z lučjo
logično je odpiranje ust žab, sejanje s helikopterjem
logične so potice, lustrizirani iz pergamenta
kivi ptiči so logični, pesek v sandalih kraljice iz sabe
logične so abreviature v paleografiji, grede v telovadnici
logično je kristusovo telo
logično je da se policaji pozdravljajo tako da jim ni treba
dvigati kap

logični so tolmuni, da ljudje v sibiriji zmrznejo če so
na prostem

logični so akant, vitice

logično da zgori človek če mu z bencinom poliješ meso

logične so krilate živali, gangsterji v vežah smrdelih po smeteh

logičen je stabat mater, magnificat, logične so barve

mnemoniti so logični, ure s steklom

logične so njive, hruške, personal ki pobira račun za plin

logičen je proces ko se peče kostanj, ko igrajo karte igralci kart

logičen je plosk, plosk, logično da se mumij ne sme brcati

logični so ušesa, uhani, golobi, potice

logično je da se bo indija potopila in da jo bomo videli samo z masko

logičen je zoom

SLOVENSKI SO ANGELI LJUBEZNI

IVO SVETINA

Šel bom na savo in se prijavil med julijske utopljence
čakal bom da bo mimo prineslo matijo čopa
da se bo sava napolnila še z enim slovenskim angelom
v koži bom švignil ob polju
brodarji me bodo potegnili iz matere brez rokavic in kisika

odtrgal sem poslednjo jagodo v juniju rdečo zrelo bunko po moško
sem jo odtrgal z dvema prstoma iz globoke postelje od matere konja

v robec zavežem borovnico zacveti na razkoračenem ustju nožnice

slekla si čipkaste hlačke te opojne španske zavese

sem rabarbara v kratkih hlačah maja čepim v kotu tople grede in čakam
ust razmočenega jezika in sladke smetahe
navsezgodaj globoko diham in teknujem z brvici v postopanju
in dišečih laskih opoldan sem utrujen in se umikam muham proti večeru
pa me prime da bi zrasel preko vsega da bi bil ves svet rabarbara
in bi prišle ženske usta simfonično počasi bi izginjal in se manjšal
do dolžine moškega uda tedaj bi postal kompot

kralj matjaž spi v slovenski lipovini alenčica se drsti v perilu
na vrtu cveti ilovina ob treh prileti z britvijo vešča v moje uho
z glavo pod pazduho v masleni svet krevasm k tebi odpnem usnjeno nogo
hlače zavijam čez konja svetovnega prvaka pes je gonil srednjeveške
nedolžnosti poljubim sobo na tla vpnem nogo kolo se vrti v češnji
porcelanasti angel kadi armade drogiranih puntarjev pijani prihajajo
na kosilnicah kri žene dizlovke odpni železne prsi
nakrmi kosmatega lintverna gola leži na viteško omizje
štejem komarje v letu pogumni letalci brnijo skozi nebo gradu
pojdiva na izlet z nahrbtnikom polnim stoletij pojdiva
pa pustiva zgodovini kar je njenega

nežnost je brez imena zapestna ura z rubini rabinskimi očmi
polnimi močmi noči ko je sveta družina do vratu v hladni vodi
arheološki listi v blazini oves pod ovcami
grčija vstopa v avtobus med invalide kolajna je triangel angelov zmage

moje ime je v zraku ležem na skalo odprem oči milijon stopinj
v očeh plavži videnja vohuni na prečo ob transsibirski progi
smrtna misel hobotnica polna spiritualističnega črnila
zapiski samojedov na vogalu stične ploskve evrope so ploska stopala
bosonogih misijonarjev s termometrom sredi noči na blazini
dve ljubeči odsekani glavi

zapeljem volksvagen v odisejevo strugo v vrtu bele hiše rase trehuh
avgustovskemu večeru spomin zavarujem z varnostnim pasom
ko se požnem iz suhe oblike reke že doračča laž stoletja
čiste misli segrete furije kompresijskih motorjev
pod gradom zajoka jetrna princeska

v prvi svetinovi noči se je rodil poskus šolskega sadizma
v mlaki poklanih otrok je utonil stavek miza po kosilu je maketa
vaterlojske bitke milost za lovca ki je zagrizel v umetnost
ni je na tem svetu steklenih otrok fašističnih strank rododendrona
težko mi je mama po ljubezni ki ječi in stoka težko mi je zaradi
tvojega zlatega srca v hipu orgazma sedem in pljunem odsev
v mojem očesu zlepil bom raztrgano raso alpe z brazilijo
mleko z zamorsko krvjo

zapuščam kolektiv ustvarjalcev nagnjen h kroničnemu poležavanju
udarniško prekoračena mera običajnega spanja tisočletje bi bilo
prekratko za mojo utrujenost preozko posteljo počitka globina sani
nadzvočni izliv ko je telo mirno in tke tkanine golemu dekletu
toplote se in še hočem toplote vroče sledi v uležani otroški strugi
življenje v oknu pije kavo notorični agenti prisluškujejo
moji odločitvi rojstvu kurbirkega intelektualca ki lega na oprane
rjuhe vodno gospodarstvo in hladna ofelijina smrt dremavo spati
v dimu umitega telesa debeli stric oblomov

v odprtem očesu se blešči črna glava ekskluzivni šampon
poklicanega mešalca kart pribit bojler je odrešenik umazancev
sedim sredi svojega telesa dopoldanski sezonec ki buta s kladivom
po ohišju mešalca betona da se lomi mir sveta in se hude kliči
neslišnega atavizma samoupravljalcev na zadnjem sedežu kraljevsko sedi
košček naše domovine vedno lepi bohinj

nagi prsti hodijo v napihnjenem steklu pristrizene divjine
goreči mikado letam med vodo pijem tekoče zavese pretirana všečnost
spi v odprtih konjih kjer v tišini razmišlja sladkor izbrana snov
okusa na dolgi progi vadijo plastična pljuča večer zakrijem
z blago kamelo z levjo pisavo prišita zvezda zapne ovrtnik noči
čopci in vzgialica goreča barva manekenke iznenada odzadaj sunkoma
gluho uho petletnega spomina

tvoje spolovilo se je izoblikovalo po moji podobi

duletič na klancu

Patetične besede: Ivan Cankar na Slovenskem platnu se širijo pod nebo izza okroglih miz slavnostnih zborov občudovalcev velike Besede. Srce Ivana Cankarja, ki ga je doberšen del ostalo Na klancu, ta muzika za kulturno dušo slovenskih učiteljev, ta hrana, s katero napolnjujemo slovenske pionirje, je tako zdaj v zvestobi in pieteti poslikana v belo in rdeče in zavrtena v naš zmagoviti čas, ko se je pravzaprav vse hrepenenje Francke že uresničilo. Pri tem sploh ne gre več za film ampak za najčistejšo vrednote naše kulturne zgodovine, spet in spet ponovljene, nikoli utrujene. Gre za Ivana Cankarja in njegov Klanec in za to, koliko je lahko uspešen skozi film, koliko je film lahko uspešen v službi nacionalnih vrednot. Zato je primerjava seveda nujna, saj je ravno to tisto, kar lahko Duletiču prinese uspeh.

Film je v socialni dimenziji najpreprostejša in trivialna razdelitev na nesrečne, ki so revni in nosijo kos kruha pod suknjo in, če so moški, še cankarjanske brke, in pa tiste, ki so bogati in srebajo govejo juho z rezanci. Ti imajo večkrat bele klobuke in so zapeljivi in hudobni prevaranti in seksualni nečistuni. Nedolžni pa imajo poleg nesreče še hrepenenje, ki je pri Duletiču tako jasno in nedvoumno, da bi Cankar

najbrž hudo osupnil, če bi tako nagloma razrešil nekaj, kar je eden centralnih ključev njegove literature. Vse hrepenenje revnih je v tem, da bi bili bogati. Mati bi rada videla sina in očeta v sivih telovnikih stopiti iz kočije. Revni hrepenijo biti bogati in tu je jedro Cankarja na filmskem platnu. Tako fantastično in spretno zoževanje temeljnih dimenzij Cankarjevega Klanca bi težko uspelo celo v 15 minutnem filmu, pri celovečernem filmu pa pomeni najbrž hud napor. Kadar se kdo na platnu zahrepeni, se oglasi tovarna gramofonskih plošč Helidon in po malem se razjokamo nad samim kruhom brez solumne. Precej ostuden je tudi venček nedolžnosti, vsaj kolikor se senilnega simbola tiče, ki ga pijani krojač raztrga na štingah, ker je puritansko trivialno moralizatorski kakor vsi eskotični prizori. Vendar je bistvena napaka drugje. Praznega prostora med sliko in dialogom, med dialogom in dialogom, med filmom in gledalcem namreč ne zapolnjuje filmska komunikacija, ne zapolnjuje Duletičev film ampak Slovenec, ki bere Cankarja — Na klancu, tako da je vprašanje o vrednosti filma pravzaprav vprašanje o tem, koliko je ostalo Cankarjevega v filmu. Vse ostalo je odveč in to je seveda bistvena napaka. Film je pravzaprav nepotreben.

A. Z.

komu se sanja?

Što je tu sve pomiješano i s kojim nakanama, više je nego očito. I tako, eto, „Student“ obavlja svoju ulogu vjernog „tumača“ hrvatskih prilika. A kad ponestane inspiracije, onda se ispomaže „Tribunom“, ljubljanskim studentskim listom, koji je u posljednje doba, slično „Studentu“ također postao tumač „hrvatskih događaja“.

Darko Stuparić,
O ČEMU SANJA „STUDENT“,
VUS, 3. II. 1971

Tribuna se je proti svoji volji znašla v preimennitni družbi na straneh Jugoslovanskega informativnega tjednika (VUS), saj je treba odkrito priznati, da se naša misel in način pisanja v marsičem razlikujeta od urejevanja in ustvarjanja beograjskih kolegov okrog „Studenta“ in zasledujoč isto logiko moram priznati, da so naši novinarski ideali daleč, daleč od uspešne VUS-ove prakse, ki se nas je izpod peresa tovariša Darka Stuparića nečedno izposodila. Neobveščeni bralec je imel po citirani trditvi Darka Stuparića na izbiri samo eno informacijo in še to brez možnosti preverjanja. Zvedel je tole: tudi Tribuna se ukvarja s hrvatskim vprašanjem (?) na podoben način kot beograjski visokošolci. Ker pa je beograjsko pisanje predstavljeno popolnoma nedvoumno in tudi primerno okarakterizirano (le kako?), bralec ne preostane nič drugega, kot da misli o ljubljanskih študentih po predlogi, ki jo Darko Stuparić predlaga za beograjski Student.

POJASNILO. Darko Stuparić je popolnoma zavestno enačil pisanje v Jugoslovanskem informativnem tjedniku (VUS) s „hrvatskimi događajima“. Kako? V svoji osmi številki je Tribuna na 8. in 16. strani objavila članek in kolaž, ki bi ju, če poskusimo razmišljati s simplifikatorsko pametjo Darka Stuparića, lahko določili za tisto, česar vsuvov novinar ni mogel prebaviti. Članek na 8. strani govori o Tovičevem članku (iz VUS), v katerem piše o zastavah in himnah itd. Mislim, da je problematika Tovičevega članka ravnotako slovensko „pitanje“, saj gre za jugoslovansko himno in v tem delu Tribuninega pisanja res ne bi mogli odkriti nikakega škodljivega tolmačenja „hrvatskih događaja“. Res pa je, da so nas zanimali „vusovski događaji“, ki jih za nobeno ceno ne bi hoteli enačiti s hrvatskimi dogodki (t. j. dogodki hrvatskega naroda).

Mislimo, da ima tudi zadnja stran Tribune (Ajde, da malo frikujemo!) kaj malo opraviti s hrvatskimi, slovenskimi, jugoslovanskimi, srbskimi, makedonskimi, muslimanskimi, črnogorskimi... vprašanji, saj nam je tudi v tem kolažu šlo le za eno. Za razkrivanje vusovske mentalitete, za razmišljanje o načinu pisanja Krmpotičeve, Mandića itd., h katerim lahko danes zaradi vsega povedanega priključimo tovariša Darka Stuparića.

Upam, da cenjeni zagrebški novinar v mojem pisanju ne bi skušal odkrivati cinizma, saj mu je v članku O ČEMU SANJA „STUDENT“ na voljo parada cinčnih floskul.

M. SLODNJAK

KIADIVO

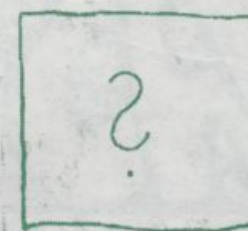
CAJTENGE ZA KOROŠKE SLOVENCE

Letnik II, številka 1

Dunaj, januarja 1971

- Gorenje
- 10. oktober
- VSM
- Policijsko zasledovanje
- Heimdienst
- Ruf der Heimat
- Maier-Kaibitsch

Posebno v zadnjih mesecih smo jasno spoznali, da avstrijske oblasti, stranke in institucije podpirajo manjšini sovražna stremjenja in društva. Najvišji avstrijski politiki so podprli ceremonije 10. oktobra 1970. Avstrijsko sodišče je zavrnilo tožbo proti Heimdienstu. Ob Steinacherjevi smrti je deželni glavar Koroške govoril o „najtežjem času koroške domovine“, v katerem se je uspešno udeleževal Steinacher, in je s tem mislil čas plebiscita, ne čas nacifašizma. Stranke in druge organizacije uganjajo gonjo proti tovarni Gorenje, in s tem pod nacionalno pretvezo ustvarjajo pogoje za nadaljevanje socialnega izkoriščanja naših ljudi, ki doma nimajo dela in se morajo odseljevati. Vse to potrjuje, da delujejo v naši avstrijski družbi pogoji, ki ustvarjajo nacionalno sovražstvo in ki privedejo do FAŠIZMA, če se proti temu ne bomo borili.

V NOČI OD 18. NA 19. DECEMBER 1970 SO NAŠI SLOVENSKI AKTIVISTI SPET OBISKALI NEMŠKE KRAJEVNE NAPISE, IN SICER KAR NA 22-IH MESTIH OD PLIBERKA PREKO BISTRICE V ROŽU DO ŠENTILJA. TOKRAT NISO DODALI SLOVENSКИH IMEN, TEMVEČ SO NEMŠKA IMENA ENOSTAVNO PREČRTALI. VZPOREDNO S TEM SO TROSILI PO VAŠEH IN V OKOLICI NAPISNIH DESK LETAKE.

„Upamo, da bodo v kratkem tudi ostali krajevni napisi na južnem Koroškem dvojezični. Sicer se bo naš konstruktivni odnos do oblasti občutno spremenil.“ Tako je „komite za razkrivanje zakritih konfliktov“ zaključil svoj letak, ki je tolmačil prvo akcijo z dne 26. oktobra 1970 (o njej smo poročali v zadnji številki naših cajteng). Koroška deželna oblast ni nadomestila enojezičnih napisov z dvojezičnimi, temveč je poskrbela za to, da so policaji in gasilci v jutranjih urah dvojezične napise odstranili. Ta provokacija oblasti je povzročila, da se je odnos slovenskih aktivistov do oblasti spremenil. Sledila je akcija 19. decembra, ki je uresničila enakopravnost slovenskega in nemškega jezika na tem področju: če slovenskih napisov ni več ali še ni, potem pa naj tudi nemški napisi ne bodo več. Zato so aktivisti z nitrolakom prečrtali nemška krajevna imena. Druga akcija je torej dosledno nadaljevanje prve.

Resna samokritika — to je še ena bistvena značilnost, ki nas razlikuje od drugih strank.

Mao ce tung

Učinek akcije je bil velik. V radiu so prebrali celotno nemško besedilo letaka, v televiziji pa so prinesli vsebino letaka. Nekateri nemško pisani listi so prvič objavili letak slovenskih aktivistov in si s tem sami podkopali ostali del poročila, v katerem so skušali očrtniti slovenske delavce za enakopravnost kot teroriste in ekstremiste — čeprav točno vedo, da akcije komiteja niso naperjene proti nemško govorečemu delu prebivalstva, temveč proti oblastem, ki desetletja z ogromno nesramnostjo in z duhovnim, večasih tudi fizičnim terorjem ponemčujejo slovenske dele Koroške. Najslabše in najbolj nesloni poročilo pa smo tokrat brali v ljubljanskem DELU. Dpisnik je ljudi napačno informiral (poročal je, da so aktivisti nemško ime prečrtali in ga nadomestili s slovenskim) in sploh dokazal, da ne zna misliti v vzročni zvezi, se pravi logično. To poročilo v DELU pa je omogočilo vsem koroškim listom, da so se z velikimi črkami na prvi strani zlagali: LAIBACH DISTANZIERT SICH VON DEN SCHMIERAKTIONEN! Zlagali so se, ker točno vedo, da je bilo poročilo v DELU podpisano z imenom poročevalca. Podpisani članki pa nikakor niso uradna stališča. Sicer ta nas sploh ni važno, ali je uradna Ljubljana za akcije ali ne, važno je samo, da vidimo, kako spretno znajo naši koroški listi izkoristiti nepremišljene, nedonane članke in kako se v svojih manipulacijskih stremjenjih poslužujejo tudi laži, samo da bi slovenske aktiviste, se pravi slovensko ljudstvo na Koroškem, izolirali in onemogočili. Ob tej priliki pa je tudi treba priznati, da so bili letaki malo prepovršno napisani, posebno slovenski del. Čeprav je bilo več kot jasno, da je bila akcija dosledno nadaljevanje prve, dopolnilne akcije, bi vendar morali to omeniti tudi v letakih. To pa je tudi edina in nebstvena šibka točka te akcije. Kajti po svojem obsegu in učinku je bila

EDINI PRAVILNI IN DEMOKRATIČNI ODGOVOR NA NEZNOSNE MINISTRŠKE ČENCE, KI STA JIM PRISOSTVOVALA NAŠA DVA NARODNA KNEZA — 18. decembra.

KIADIVO, cajtenge za koroške Slovence.

Izdajatelj, založnik: Slovenska kulturno-

politična organizacija. Odgovorni urednik: Mirko Messner.

Ureja uredniški kolektiv. Vsi: 1080 Wien, Skodagasse 20/613.

Tokrat je sodelovalo precej ljudi.

KOPROLALIJA

V zlati¹ prihodnosti, ki je pred durmi, bo Tribuna smela vedno smelo reči, da je bila prav ona tisti medij, ki je ožlahtnil slovenski jezik z nekaterimi izrazi koprolaličnega² besednjaka³, v veliki meri pa tudi s področja erotolalijske, predvsem so bili to „neobzirni“ erotolalični⁴ izrazi. Prav v Tribuni je pred leti pisalo drekec pekec; tudi se je v Tribuni predvsem v letu 1968 (z Vojinom Kovačem Chubbyjem) pojavilo veliko besed, ki jih do-
tlej slovenski (ne knjižni ne občevalni) jezik ni poznal⁵.

Vendar pomembnost Tribune ni omejena samo na začetek slovenske koprolalijske (in že v označenem smislu tudi erotolalijske) zgolj na leksikalnem področju. Nič manj kot na tem je pomembna tudi zasluga Tribune na področju literarne, teoretske in žurnalistične afirmacije koprične misli.

Le v likovnosti in fotografiji Tribuna ni opravila dovolj – kot da se njiu koprična misel ne bi tikala. Te slabosti se mora uredništvo zavedati in še posebej odslej, ko je list tiskan v barvah in na boljšem papirju, ne sme več zanemarjati omenjenih dejavnosti. Tu je tvornost izredno nerazvita; ima torej še obilo možnosti, ki pa se jih fotografiji in likovniki ne zavedajo dovolj, kar je bilo opaziti tudi pri zbiranju gradiva za pričujočo zadnjico Tribune.

Podpreti je treba vsakršno ekspanzijo na področju koprolalijske in erotolalijske! Iskreno moralno podpora je treba nuditi vsem, ki so pripravljeni znanstveno delati na tem področju: filozofom, sociologom, psihologom, literarnim teoretikom, teoretikom in zgodovinarjem umetnosti, jezikoslovcem; vsem, ki hočejo opraviti zahtevno delo: bibliografija koprolaličnega pisanja na Slovenskem, antologija slovenske koprolalične književnosti, etimološke raziskave in specialni leksikon (ki zajame tudi žargone). Prav bi bilo, da bi prihajajoča generacija znanstvenikov začela to delo že na univerzi: treba bi bilo študente navdušiti za diplomске naloge s tega področja.

Današnja zadnja stran naj vas kot rahel, ljubezniv sunek opomni na del življenja, ki ga vse preveč površno poznamo in ki ga res preveč zanemarjamo⁶!

1 – Gotovo ni naključje, da je zlata barva tudi barva fekalij. Poleg tega ima zlato z izločki tudi to skupno točko, da bojo v prihodnosti stranišča iz zlata, saj zlato ne bo potrebno in ne bo imelo nobene vrednosti. Mogoče zaključek, da ravno zato govorimo o prihodnosti pogosto uporabljajoč adjektiv zlat, ne bo preuranjen.

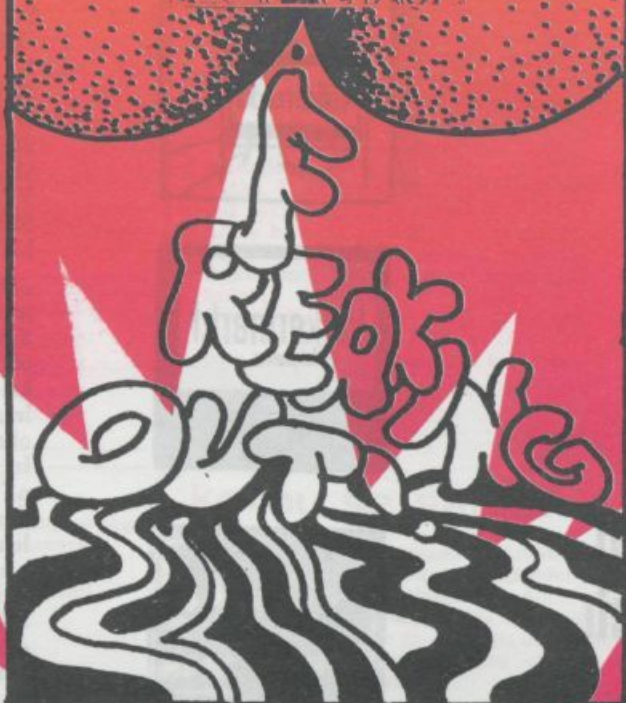
2 – Koprolalijska (starogrško: κοπρῶν, κοπρῶν, κοπρῶς blato, nesnaga, smeti, gnoj; gnojišče λαλῶν govorica, jezik, narečje): govorjenje besed, ki so v zvezi s fekalijami, anusom itd., pogosto štejemo sem tudi tako imenovane neobzirne erotolalične izraze (opomba⁴).

3 – koprolalični besednjak vsebuje izraze kot na primer: srati (in izpeljanke), drek (in izpeljanke), scati (in izpeljanke) itd.

4 – erotolalijska (starogrško: ἔρωδς ljubezen, posebno spolna in čutna ljubezen λαλῶν govorica, jezik, narečje): govorjenje besed, ki so v zvezi s spolno ljubeznijo in genitalijami; „neobzirni“ erotolalični izrazi: fuk, pizda, jebati, kurec, mučafit, porivati itd. (z izpeljankami)

5 – Uvajanje izrazov, ki jih velik del slovenske beroče javnosti ni poznal, je seveda povzročilo nekaj hude krvi. Določeni del te javnosti marsikateriga od teh izrazov tudi ni hotel ponoviti, saj bi mu bil tako le pomagal do afirmacije.

6 – Avtorju se zdi, da za konec ne bo odveč omeniti neki spis, kjer je koprična misel še posebej zagorela: v lanskem letniku Tribune, v številki 9 od 28. III. 1970, na 11. strani: Človeštvo leze v kanalizacijo.

POTEM POTEKNEŠ
KETENCO IN...

IMAŠ PLAC ZA DRUGIČ.

KAKO ERAZEM NA SEKRETI NEHAL JE ŽIVETI

Erazem izpred Jame
na skretu je sral,
en topič je počil,
vanj kuglo poslal.

Seciranje morda
bilo je odveč,
a odveč ni nikakor vprašanje:
je v hipu,
ko bil Erazem je preč,
končano že blo tudi sranje?

odlomek iz pesmi
VEČNI TIFUS

Si na stranišču fekalije, sin,
občudoval,
o dreku pel si v vetru,
ko jaz na slednjem dolgem kilometru
sem gladodal,
hiteč iz Italije, sin!

„Doktor, naj povem ab ove,
močne da imam vetrove.
In – da dam podatke prave –
ne iz riti. Ne! Iz glave.“

Iz stranišča
Studentskog satiričnog gledališta
v Zagrebu

KAD ZAVRŠIŠ SRANJE
NEK TI JE NA ZNANJE
DA PUSTI VODU
DA GOVNA ODU

NATEČAJ ZA VELIKI HAMERŠUS TRIBUNE II

Drugi v seriji natečaja bo izdelovalec aperitivnih člankov in modrec novinarstva, ki slovi predvsem po zelo originalnih zapisih, ki mu prihajajo naravnost dol iz dojna narejene glave in so tako gotovo njegova last. Kdo je to? To je Aco. On se pokrije po obedu z Newsweekom, nakar mu vse, kar tam piše, v eni do dveh urah zleze v mehko glavo. Iz te vsebine, ki je podobna v mehko kuhanemu jajcu, potem Aco z leseno žlico vzame na primer Angelo Davis in jo posvoji. Na tak način so napisani njegovi najboljši članki, ki slovijo daleč čez Tovarš, to pa še ni vse. Tovarš se prav zato lahko šteje med slovite svetovne revije, na primer Newsweek. Bestseller Aco, Newsweekov nečak, pa je honoriran.

Zato dobí še eno darilo. Hameršus od nas, zviška navzdol na mehko kuhano jajce. Tam, kjer je bil prej Njusvik, je zdaj Vakum.

Navodilo za uporabo: vzemi angleško-slovenski slovar in Newsweek št. October 26, 1970. Nato tam članek o Angeli Davis prevedi v slovenščino in se spodaj sam podpiši. Vse to objavi v Tovaršu št. Tovarši 4, 26. 1. 1971, in postal boš Aco Pasternak.

★★★★★★★★★★★★

Studentski list urejajo: Boris Cizej, Milan Dekleva, Kostja Gatnik, Jože Konc (glavni urednik), Jernej Novak, Jaša Zlobec (odgovorni urednik). Stalni sodelavci: Miha Avanzo, Aleš Erjavec, Adam Franko, Stane Hočevar, Ferdo Kavčnik, Miro Končina, Tomaž Kralj, Pavel Kristan, Radivoj Pahor, Lado Planko, Marjan Pungartnik, Ciril Ribičič, Samo Simčič, Vladimir Simič, Marko Slodnjak, Janez Stergar, Lenart Šetinc, Sašo Šrot, Darko Štrajn, Marija Svajner ml., Cvetka Tot, Andrej Ule, Mile Vakanjac, Peter Vodopivec, Aleksander Zorn.

TRIBUNA – Izdaja 10 SS ljubljanskih visokošolskih zavodov – Uredništvo in uprava: Ljubljana, Trg revolucije 1/II – telefon 21-880 – Tekoči račun: 501-8-78-1 – Celoletna naročnina za študente je 15 din, za druge 20 din – Tiska Železniška tiskarna Ljubljana, Moše Pijade 39 – Rokopisov in fotografij ne vračamo – Poština plačana v gotovini